

בכתבי החסידות ישנה הגדרה של התפילה כחיבור אל רבש"ע (נועם אלימלך ויצא ד"ה או יאמר; ליקוטי מוהר"ן תניינא, פד). מקור הגדרה זו בדברי רש"י בבראשית על ההסבר שרחל נותנת לשם נפתלי (בראשית ל, ח):

ותאמר רחל נפתולי אלקים נפתלתי עם אחותי גם יכלתי ותקרא שמו נפתלי.

ופירש רש"י (ד"ה נפתולי אלקים):

בשם מנחם בן סרוק פירשו במחברת צמיד פתיל, חבורים, מאת המקום נתחברתי עם אחותי לזכות לבנים.

המושג תפילה הוא נגזרת של המושג 'צמיד פתיל' השייך בהלכות טומאה וטהרה² שמשמעותו חיבור או הידוק. כך התפילה מחברת אל ה'. וכן אפשר לומר תפילה היפוך אותיות של פתילה, כשם שפתילה ארוגה ומחוברת בתוך עצמה כך התפילה מחברת את המתפלל לקב"ה.

מהות התפילה היא לדבוק בבורא יתברך שמו, להתחבר ולהתקשר אליו. בכל פנייה לרבש"ע גנוזה התקרבות. העמדה הנפשית עימה נעמד יהודי להתפלל אינה של ריחוק וזרות ובקשת רחמים במסכנות מהאדון השולט ללא מצרים שצריך לנסות לפייסו ולשחדו בדברים חלילה. כאשר יהודי ניגש לתפילה הרי הוא מתקרב לאבא אוהב ומלך רחום שחפץ בטובתו של האדם, שהיא בעצם קרבת אלוקים.³

יותר מכך, יש צד שהבקשות והתחינות הם ה'היכי תמצי' שלנו לפנות אל רבש"ע ולא התכלית. כלומר, כאשר ה' רוצה שנדבק בו יותר, שנהיה מזוככים וטהורים יותר, הוא מעורר אצלנו צרכים שונים מה שמוביל אותנו חזרה אליו. רעיון זה אמרו חז"ל בלשון זו (יבמות סד, א):

א"ר יצחק: מפני מה היו אבותינו עקורים? מפני שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים.

באופן דומה מופיע רעיון זה בתנא דבי אליהו (תדב"א רבה סוף יח):

פעם אחת הייתי עובר ממקום למקום ומצאני אדם אחד ואמר לי רבי מפני מה בעלי בתים של ישראל נעצרים מהיות להם בנים אמרתי לו בני מפני שהקב"ה אוהבם אהבה גמורה ושמח בהן לפיכך מצרפם כדי שירבו רחמים על בנים וכו'.